

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Національної академії

внутрішніх справ

доктор юридичних наук, професор

Руслан СЕРБИН

06.06.2025 р.

ВИСНОВОК

Національної академії внутрішніх справ щодо дисертації Ювшина Вадима Васильовича на тему: «Забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування» поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», затвердженої Вченою радою Національної академії внутрішніх справ від 30 листопада 2021 року (протокол № 22)

ВИТЯГ

з протоколу засідання розширеного засідання науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності ННПД Національної академії внутрішніх справ від 05 червня 2025 року

Присутні:

навчально-науковий інститут післядипломної освіти:

директор інституту, доктор юридичних наук, професор Удалова Л.Д.

науково-дослідна лабораторія з проблем протидії злочинності ННПД:

завідувач лабораторії, доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України Вознюк А.А. (голова засідання);

головний науковий співробітник лабораторії, доктор юридичних наук, старший науковий співробітник Тичина Д.М.;

провідний науковий співробітник лабораторії, доктор юридичних наук, професор Арешонков В.В.;

провідний науковий співробітник лабораторії, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України Грібов М.Л.;

провідний науковий співробітник лабораторії, кандидат юридичних наук Шаповалова А.О.;

старший науковий співробітник лабораторії, кандидат юридичних наук Борець Т.О.;

старший науковий співробітник лабораторії, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник Брисковська О.М.;

старший науковий співробітник лабораторії, кандидат юридичних наук Бурак М.В.;

старший науковий співробітник лабораторії, доктор філософії
Гвоздюк В.В.;

старший науковий співробітник лабораторії, кандидат юридичних наук
Бурлака В.В.

відділ організації наукової діяльності:

провідний науковий співробітник відділу, доктор юридичних наук, доцент
Севрук В.Г.;

провідний науковий співробітник відділу, доктор юридичних наук, доцент
Павленко С.О.;

провідний науковий співробітник, кандидат юридичних наук, доцент
Гелемей М.О. (*рецензент*);

старший науковий співробітник відділу, кандидат юридичних наук
Бондар С.В.

кафедра кримінального процесу:

завідувач кафедри, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист
України Таран О.В.;

професор кафедри, доктор юридичних наук, професор Шевчишен А.В.
(*науковий керівник*);

професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Хабло О.Ю.;

професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Римарчук О.В.
(*рецензент*);

кафедра оперативно-розшукової діяльності та національної безпеки:

завідувач кафедри, кандидат юридичних наук, професор Герасименко Л.В.;

професор кафедри, доктор юридичних наук, професор Василичук В.І.;

*кафедра криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-
наукового експертно-криміналістичного інституту:*

завідувач кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Атаманчук В.М.;

*науково-дослідна лабораторія з проблем державотворення та
правозастосування ННПП:*

провідний науковий співробітник, кандидат юридичних наук
Сюравчик В.Г.;

відділ аспірантури (ад'юнктури) і докторантури:

доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки
України Тихонова О.В.

Були присутні 11 докторів наук та 13 кандидатів наук (докторів філософії)
за профілем поданої на розгляд дисертації.

Порядок денний:

Обговорення дисертації здобувача науково-дослідної лабораторії з проблем
протидії злочинності ННПД Національної академії внутрішніх справ
Ювшина Вадима Васильовича на тему: «Забезпечення прав і свобод
підозрюваного на стадії досудового розслідування», поданої на здобуття ступеня
доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» щодо його рекомендації до
розгляду та проведення разового захисту у спеціалізованій вченій раді.

Слухали:

Здобувача наукового ступеня, В.В. Ювшина про результати дисертації. У своїй доповіді ним було обґрунтовано актуальність обраної теми дисертації; охарактеризовано об'єкт, предмет, мету і задачі дослідження, її емпіричну основу; сформульовані основні теоретичні положення, які обумовлюють наукову новизну; розкрито практичне значення одержаних результатів; наведено дані про їх апробацію.

Говорячи про актуальність теми, здобувач відзначив, що впровадження принципів правової держави, закріплених у Конституції України, є запорукою захисту прав і законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві. Кримінальне провадження має здійснюватися відповідно до норм національного законодавства та міжнародно-правових стандартів у сфері захисту прав людини. Неухильне дотримання цих норм є значущим у кримінальному процесі, де обмеження прав і свобод особи можливе лише у випадках, визначених законом. Тому важливо забезпечити захист усіх прав підозрюваного в кримінальному провадженні, адже він, як і будь-який інший учасник процесу користується процесуальними правами. Водночас права підозрюваного разом із задекларованим у законі забезпеченням мають бути чітко та негайно роз'яснені і реалізовані під час застосування кримінальних процесуальних правовідносин.

Проте на сьогодні не всі норми, які визначають загальні засади кримінального провадження, зокрема підозрюваного, є ефективними, що засвідчує актуальність окресленої проблеми. Європейський суд з прав людини неодноразово звертав на це увагу та виніс значну кількість рішень проти України з цього приводу, наголошуючи на важливості забезпечення прав підозрюваного в кримінальному процесі.

Згідно зі статистикою ЄСПЛ за 2022 рік, Суд ухвалив 144 рішення в справах проти України. У 141 з цих рішень було виявлено принаймні одне порушення статей Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. За 2023 рік – винесено 130 рішень, з яких у 123 Суд визнав щонайменше одне порушення статті Конвенції, у 2024 році – 158 рішень, у 153 – не менше одного порушення статті Конвенції. Найбільш поширеними проблемами, що призвели до порушення норм Конвенції, є: порушення ст. 3 Конвенції – заборона катування («Демидецький проти України», «Справа «Коваль проти України»), порушення ст. 5 Конвенції – права на свободу і особисту недоторканість («Деркач проти України»), порушення ст. 6 Конвенції – право на справедливий суд («Вербова та інші проти України», «Клоков проти України»), порушення права на ефективний засіб правового захисту (ст. 13) тощо.

В умовах російсько-української війни діє особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного стану, зокрема збільшені процесуальні можливості сторони обвинувачення, запроваджено спрощений порядок досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень. Таким чином, виникає логічне питання щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування, що є додатковим свідченням актуальності в аспекті обраної тематики.

Наукова новизна отриманих результатів полягає як у власне постановці проблеми, так і в способі її розв'язання. За характером і змістом розглянутих питань дисертація є одним з перших у національній юридичній науці досліджень забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування, з огляду на сучасний стан законодавства та правоохоронної діяльності, міжнародні правові стандарти в галузі кримінального судочинства та практику Європейського суду з прав людини, у якій обґрунтовано висновки й пропозиції концептуального напрямку, що дозволяють виконати низку завдань теоретичного та прикладного характеру, зокрема:

По-перше, аргументовано, що повноваження слідчого щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування формують систему регульованих кримінальним процесуальним законодавством публічно-владних прав та обов'язків службових осіб органу Національної поліції, органу безпеки, органу Державного бюро розслідувань, органу Бюро економічної безпеки України, Головного підрозділу детективів, підрозділу детективів, відділу детективів, підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України, уповноважених здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень, спрямованих на всебічне, повне й неупереджене дослідження обставин кримінального провадження, виявлення як тих обставин, що викривають, так і тих, що виправдовують підозрюваного, а також обставин, які пом'якшують чи обтяжують його покарання, надання їм належної правової оцінки та забезпечення прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень;

По-друге, відповідно до ст. 42 КПК України, здійснено розподіл прав підозрюваного на три категорії прав: 1) права, спрямовані на виконання вимог підозрюваного; 2) права, що можуть бути реалізовані безпосередньо підозрюваним; 3) права, спрямовані на забезпечення процесуального положення підозрюваного в кримінальному провадженні;

По-третє, обґрунтовано, що нагляд прокурора у формі процесуального керівництва на досудовій стадії кримінального провадження щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного – це самостійний вид процесуальної діяльності прокурора, спрямований на виконання завдань кримінального провадження (ст. 2 КПК України) шляхом дотримання законів органом, який здійснює досудове розслідування та оперативно-розшукову діяльність, забезпечення своєчасного повідомлення про підозру, повідомлення про нову підозру або зміну раніше повідомленої підозри в порядку, передбаченому ст. 276–279 КПК України, погодження або відмову в погодженні клопотань слідчого, детектива до слідчого судді щодо проведення слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій, застосування заходів забезпечення кримінального провадження, погодження, внесення змін чи відмова в погодженні обвинувального акта, клопотань про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру, скасування незаконних чи необґрунтованих постанов слідчого, дізнавача, детектива, а також здійснення інших процесуальних дій, передбачених КПК України.

Також удосконалені наукові положення про необхідність подання підозрюваним доказів під час досудового розслідування в тих випадках, коли ці докази можуть підтвердити наявність обставин, що виключають кримінальну протиправність дій або слугують підставою для закриття кримінального провадження; теоретичні погляди стосовно правомірної поведінки підозрюваного в процесі реалізації його права відмовитися давати показання або давати завідомо неправдиві показання (показання підозрюваного мають подвійну природу, будучи, з одного боку, джерелом доказової інформації, а з іншого – засобом захисту його інтересів); наукові положення щодо тлумачення поняття «забезпечення прав і свобод підозрюваного», яке визначено як сукупність кримінальних процесуальних гарантій, які сторона обвинувачення, сторона захисту та слідчий суддя надають відповідно до чинного законодавства для реалізації підозрюваним своїх процесуальних прав і свобод на стадії досудового розслідування, унаслідок порушення яких настає юридична відповідальність; твердження стосовно того, що участь захисника сприяє забезпеченню балансу між обвинуваченням і захистом, допомагає уникнути можливих недоречностей та недостатнього розгляду фактів, а також забезпечує дотримання процесуальних прав і свобод підозрюваного; обґрунтування положення щодо доцільності виконання керівником відповідного органу прокуратури окремих повноважень слідчого судді стосовно вирішення питання про застосування таких заходів забезпечення кримінального провадження, як привід, тимчасовий доступ до речей і документів та арешт майна, в умовах правового режиму воєнного стану та у разі відсутньої об'єктивної можливості виконання слідчим суддею повноважень щодо прийняття рішення про застосування вказаних заходів забезпечення кримінального провадження; наукове бачення щодо доцільності відновлення практики прийняття рішення щодо обрання особистого зобов'язання та особистої поруки слідчими, а не слідчими суддями; наукові погляди стосовно застосування запобіжних заходів у вигляді тримання під вартою, домашнього арешту та застави виключно за ухвалою слідчого судді.

Дістало подальший розвиток: наукове бачення перспектив законодавчого розширення прав підозрюваного щодо ініціювання укладання угоди про примирення між потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим, а також угоди між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості шляхом внесення змін і доповнень до ч. 3 ст. 42 КПК України; пропозиції щодо необхідності передбачити в процесуальному законі обов'язок прокурора передавати разом з клопотанням про звільнення від кримінальної відповідальності матеріали кримінального провадження, які підтверджують винуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення та можливість її звільнення від кримінальної відповідальності (з внесенням змін до ст. 287 КПК України); наукові погляди, згідно з якими окремим напрямом судового контролю щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження є контроль слідчого судді за перевіркою законності затримання уповноваженою службовою особою в умовах правового режиму воєнного стану.

Емпіричну базу дисертації становлять рішення Конституційного Суду України, постанови й ухвали Верховного Суду, рішення Європейського суду з прав людини, ухвали та постанови національних судів, статистичні дані, опубліковані на сайті Офісу Генерального прокурора та судової влади, зведені дані анкетування 435 слідчих, оперативних працівників, прокурорів, слідчих суддів і захисників м. Києва, Вінницької, Київської, Кіровоградської та Миколаївської областей. Під час написання дисертації використано багаторічний практичний досвід роботи автора в слідчих підрозділах.

Доповідь закінчено, дякую за увагу.

По закінченню доповіді присутніми були поставлені наступні **запитання**:

Таран О.В.: Які категорії прав підозрюваного визначено в контексті предмету дослідження?

Відповідь: Дякую за запитання. З-поміж переліку прав підозрюваного (ст. 42 КПК України) виокремлено три їх категорії: 1) права, спрямовані на виконання вимог підозрюваного; 2) права, що можуть бути реалізовані безпосередньо підозрюваним; 3) права, спрямовані на забезпечення процесуального положення підозрюваного в кримінальному провадженні.

Права, спрямовані на виконання вимог підозрюваного: знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють, обвинувачують (п. 1 ч. 3 ст. 42 КПК України); бути чітко та своєчасно повідомленим про свої права, передбачені КПК України, а також отримати їх роз'яснення (п. 2 ч. 3 ст. 42 КПК України); на першу вимогу мати захисника та зустріч із ним на першу вимогу в будь-який час, включаючи робочі, вихідні, святкові та неробочі дні, до першого допиту, за умови дотримання конфіденційності спілкування. Після першого допиту зустрічі з захисником можуть проводитися без обмежень у часі та кількості в усі зазначені дні (п. 3 ч. 3 ст. 42 КПК України); вимагати перевірки обґрунтованості затримання (п. 6 ч. 3 ст. 42 КПК); вимагати відкриття матеріалів кримінального провадження відповідно до ст. 290 КПК України (п. 14 ч. 3 ст. 42 КПК України); вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися (п. 17 ч. 3 ст. 42 КПК України).

Права, що можуть бути реалізовані безпосередньо підозрюваним: на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження (п. 3 ч. 3 ст. 42 КПК України); не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання (п. 4 ч. 3 ст. 42 КПК України); давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати (п. 5 ч. 3 ст. 42 КПК); збирати і подавати слідчому прокурору, слідчому судді доказів (п. 8 ч. 3 ст. 42 КПК України); на особисту участь у процесуальних діях, які проводяться слідчим, прокурором, слідчим суддею (п. 9 ч. 3 ст. 42 КПК України); під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення цих дій (п. 10 ч. 3 ст. 42 КПК України); застосовувати технічні

засоби під час проведення процесуальних дій, у яких він бере участь (п. 11 ч. 3 ст. 42 КПК України); заявляти клопотання і відводи (п. 12, 13 ч. 3 ст. 42 КПК України); знайомитися з матеріалами досудового розслідування (п. 14 ч. 3 ст. 42 КПК України). Особливістю окресленої частини прав підозрюваного є те, що він вправі реалізовувати їх на власний розсуд, як самотійно, так і через захисника або спільно з ним, завдяки чому спростувати або суттєво послабити висунуту проти нього підозру.

Права, що забезпечують процесуальне положення підозрюваного в досудовому розслідуванні: на отримання правової допомоги від державного захисника у випадках, визначених КПК України та/або законом про безоплатну правову допомогу, зокрема у ситуаціях, коли особа не має фінансових ресурсів (п. 3 ч. 3 ст. 42 КПК України); не говорити нічого з приводу підозри проти нього або в будь-який момент відмовитися відповідати на запитання (п. 4 ч. 3 ст. 42 КПК України); давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати (п. 5 ч. 3 ст. 42 КПК України); у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями ст. 213 КПК України (п. 7 ч. 3 ст. 42 КПК); одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення (п. 15 ч. 3 ст. 42 КПК України); оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому КПК України (п. 16 ч. 3 ст. 42 КПК України); використовувати рідну мову, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою зрозумілою мовою, а також мати можливість скористатися послугами перекладача за рахунок держави, якщо це необхідно (п. 18 ч. 3 ст. 42 КПК України); мати можливість зустрітися з представником дипломатичної або консульської установи своєї країни, що повинна бути забезпечена адміністрацією місця ув'язнення (ч. 6 ст. 42 КПК України) тощо.

Хабло О.Ю.: Що Ви розумієте під кримінальною процесуальною діяльністю слідчого щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування в контексті предмету дисертаційного дослідження?

Відповідь: Дякую за запитання. Кримінальна процесуальна діяльність слідчого щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування – це система регульованих кримінальним процесуальним законодавством публічно-владних прав та обов'язків службових осіб органу Національної поліції, органу безпеки, органу Державного бюро розслідувань, органу Бюро економічної безпеки України, Головного підрозділу детективів, підрозділу детективів, відділу детективів, підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України, уповноважених здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень, спрямованих на всебічне, повне й неупереджене дослідження обставин кримінального провадження, виявлення як доказів, що викривають, так і тих, що виправдовують підозрюваного, а також обставин, що можуть пом'якшити або обтяжити його покарання, їх належна правова оцінка та забезпечення прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень.

Грібов М.Л.: Як реалізується участь захисника в забезпеченні прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування?

Відповідь: Дякую за запитання. Участь захисника в забезпеченні прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування реалізується шляхом: витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, службових та фізичних осіб речей, копій документів, відомостей, висновків експертів, висновків ревізій, актів перевірок; ініціювання проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій; розгляду відповідного клопотання про застосування заходів забезпечення кримінального провадження, перевірки його законності та обґрунтованості; звернення з клопотанням про зміну заходів забезпечення кримінального провадження; оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування чи прокурора, а також ухвал слідчого судді під час досудового розслідування; укладання угод у кримінальному провадженні; спростування підозри; під час закінчення досудового розслідування; підготовки позову про відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, у порядку, визначеному законом, відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися; здійснення інших дій, які здатні забезпечити подання суду належних і допустимих доказів.

Василинчук В.І.: Одним із завдань Вашого дослідження було з'ясувати межі дискреційних повноважень слідчого судді під час здійснення судового контролю щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного. Назвіть їх, будь ласка.

Відповідь: Дякую. Судовий контроль щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування передусім реалізується за такими напрямками: по-перше, за законністю та обґрунтованістю застосування заходів забезпечення кримінального провадження, що обмежують права і свободи підозрюваного, зокрема щодо затримання уповноваженою службовою особою в умовах воєнного стану. Така функція узгоджується з прецедентною практикою ЄСПЛ (зокрема, у справі «Клас та інші проти Федеративної Республіки Німеччини»); по-друге, за законністю та обґрунтованістю проведення окремих слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій і третій напрям судового контролю здійснюється у формі розгляду скарг підозрюваного (захисника) на рішення, дії чи бездіяльність органів досудового розслідування або прокурора під час досудового розслідування.

Тичина Д.М.: Обґрунтуйте, будь ласка, Вашу позицію щодо законодавчого розширення прав підозрюваного стосовно ініціювання укладання угоди про примирення між потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим, а також угоди між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості шляхом внесення змін і доповнень до ч. 3 ст. 42 КПК України?

Відповідь: Дякую за запитання. Так, ч. 1 ст. 469 КПК України передбачено, що підозрюваний або обвинувачений може ініціювати укладання угоди про примирення. Домовленості стосовно угоди про примирення можуть проводитися

самостійно потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим, захисником і представником або за допомогою іншої особи, погодженої сторонами кримінального провадження (крім слідчого, прокурора або судді). Своєю чергою ч. 2 цієї норми зазначає, що угода про визнання винуватості може бути укладена за ініціативою прокурора або підозрюваного чи обвинуваченого. Крім того, відповідно до ч. 5 цієї статті, укладення угоди про примирення або про визнання винуватості може ініціюватися в будь-який момент після повідомлення особи про підозру до виходу суду до нарадчої кімнати для ухвалення вироку. Важливо також зазначити, що в разі якщо кримінальне провадження здійснюється щодо кількох осіб, які підозрюються чи обвинувачуються у вчиненні одного або кількох кримінальних правопорушень, і згода щодо укладення угоди досягнута не з усіма підозрюваними чи обвинуваченими, угода може бути укладена з одним (кількома) з підозрюваних чи обвинувачених. Кримінальне провадження щодо особи (осіб), з якими досягнуто згоди, підлягає виділенню в окреме провадження (ч. 8 ст. 469 КПК України). З огляду на викладене, ініціювання укладання угоди про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим, а також угоди між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості варто передбачити в ч. 3 ст. 42 КПК України. Така пропозиція підсилюється статистичними даними, отриманими в процесі емпіричного дослідження (402 респонденти підтримують пропоновані зміни, що становить 92 %).

Після цього було надано слово **рецензентам** роботи:

Кандидат юридичних наук, доцент Гелемей М.О. Рецензент зазначив, що основні положення дисертації свідчать про актуальність обраної тематики. Зокрема, створення кримінальної процесуальної системи, пріоритетом якої є захист особи, її конституційних прав і свобод та забезпечення ефективного проведення досудового розслідування, є одним з основних напрямів розвитку правоохоронної системи України.

Порушення та обмеження прав і свобод людини найчастіше відбуваються на стадії досудового розслідування, з огляду на те, що уповноважені особи на здійснення досудового розслідування наділені широким колом повноважень, пов'язаним з можливістю обмеження прав, свобод та інтересів учасників кримінального процесу. Відповідно реалізація завдань кримінального провадження невіддільна від удосконалення діяльності органів досудового розслідування. Власне належна організація його здійснення зумовлює міру відповідальності за кримінальне правопорушення. Однак така діяльність може здійснюватися лише у спосіб, передбачений законом, що гарантує дотримання прав учасників кримінального провадження, зокрема підозрюваного.

За характером і змістом розглянутих питань дисертація є одним з перших у національній юридичній науці досліджень забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування, з огляду на сучасний стан законодавства та правоохоронної діяльності, міжнародні правові стандарти в галузі кримінального судочинства та практику Європейського суду з прав

людини, у якій обґрунтовано висновки й пропозиції концептуального напрямку, що дозволяють виконати низку завдань теоретичного та прикладного характеру.

Основні результати досліджень автора достатньою мірою обґрунтовані. Їх наукова достовірність не викликає сумнівів, оскільки вони отримані в результаті аналітичної роботи. Позитивним моментом роботи є вміння дисертанта обґрунтовувати власну думку, проводити наукову дискусію із вченими, послідовно, логічно та системно викладати матеріал.

Методологія дослідження побудована вірно, передбачає використання апробованої системи методів та методик. Постановка завдань, визначення об'єкту, предмету та мети наукового пошуку виглядає чітко і зрозуміло та цілком відповідає загальним вимогам. Завдання та мета наукової праці автора в цілому досягнуті.

Матеріал у дисертації викладено логічно, чітко, доступно, юридично коректно. Її структура включає всі необхідні елементи – від обґрунтування актуальності теми до списку основних робіт. Дисертація відповідає вимогам МОН України, що ставляться до такого виду наукових праць.

У цілому, як свідчить зміст роботи, до захисту подано завершене наукове дослідження, у якому розроблено низку наукових підходів, висновків і рекомендацій, які є важливими для подальшого розвитку кримінальної процесуальної доктрини та правозастосовної діяльності.

Загальна оцінка роботи є позитивною, дисертація може бути подана до захисту у разовій раді.

Кандидат юридичних наук, доцент Римарчук О.В. Рецензентом відзначено, що актуальність обраної автором теми дисертаційного дослідження не викликає сумнівів і заперечень, адже дослідження проблем забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування здійснено в контексті реалізації чинного кримінального процесуального законодавства, зокрема особливого режиму кримінального провадження в умовах воєнного стану, застосування Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки тощо.

Обґрунтованість наукових положень дисертації та достовірність одержаних результатів підтверджена теоретичною, методологічною та емпіричною базою дослідження, узагальненням праць вітчизняних та зарубіжних вчених, комплексним аналізом національного законодавства, рішеннями Конституційного Суду України, постановами й ухвалами Верховного Суду, рішеннями Європейського суду з прав людини, ухвалами та постанови національних судів тощо.

Про актуальність цього напрямку дослідження, а отже, і теми, свідчить зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Зі змісту роботи вбачається, що для досягнення поставленої мети дисертантом визначено чіткі завдання, які, з огляду на сформульовані висновки, вдалося вирішити. Не викликає зауважень і правильність визначення об'єкта та предмета дослідження. Репрезентативною є емпірична база дослідження, що безумовно дала автору змогу якнайкраще сформулювати й обґрунтувати наукові

положення, висновки та пропозиції стосовно вдосконалення кримінального процесуального законодавства України.

Обсяг використаних у роботі бібліографічних джерел є цілком достатнім.

Слід відзначити хороший літературний стиль, доступність аргументації. Наведене дає підстави для позитивної оцінки дисертації.

Загалом, дисертація В.В. Ювшина є цілком завершеним, оригінальним, самостійним науковим дослідженням, що висвітлює актуальну тему і має вагоме теоретичне та практичне значення. За рівнем наукової новизни наведені у дисертаційній роботі результати відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Тема роботи, об'єкт та предмет дослідження, її зміст, а також положення та висновки відповідають спеціальності 081 – Право та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 261 (із змінами), наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44). Робота може бути рекомендована для подання до розгляду у спеціалізовану вчену раду.

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Доктор юридичних наук, професор Василичук В.І., відзначив, що ознайомлення зі змістом наукового дослідження засвідчує, що автором для наукового пошуку обрано доволі актуальну тему, оскільки в умовах російсько-української війни діє особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного стану, зокрема збільшені процесуальні можливості сторони обвинувачення, запроваджено спрощений порядок досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень. Таким чином, виникає логічне питання щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування.

Перелік наукових праць здобувача й аналіз їхнього змісту засвідчують, що наукові результати, висновки та рекомендації дисертаційного дослідження досить повно викладено у вітчизняних наукових фахових виданнях, пройшли апробацію на міжнародних науково-практичних конференціях.

Враховуючи вищевикладене, дисертація Ювшина Вадима Васильовича на тему: «Забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування», відповідає вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Доктор юридичних наук, професор Тихонова О.В. зазначила, що актуальність запропонованого Ювшиним В.В. дослідження в умовах сьогодення не викликає сумнівів, оскільки проблемні питання, які були розглянуті дисертантом, лише засвідчують необхідність звернення до обраної тематики.

Зміст дисертації має достатньо високий теоретичний та науково-методологічний рівень виконання поставлених завдань. Теоретичний підхід надав можливість автору аргументовано визначити власну позицію щодо низки питань предмета дослідження. Безумовною перевагою роботи є логічність і послідовність викладення матеріалу.

Для досягнення поставленої мети і виконання зумовлених нею завдань, а також наукового обґрунтування результатів дослідження використано комплекс загальнонаукових, спеціальних і міждисциплінарних методів, що дозволили розкрити проблематику забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування.

Дисертація загалом справила позитивне враження, актуальність повністю підкреслена здобувачем, робота вирізняється якісною науковою новизною та є дійсно затребуваною практикою.

Висновок – подане дисертаційне дослідження має закінчений вигляд. Його зміст має внутрішню логічну побудову.

Ювшин Вадим Васильович висловив виступаючим та усім присутнім на розширеному засіданні подяку за позитивну оцінку дисертації, за висловлені побажання, зауваження та професійні поради, які сприяли вдосконаленню змісту роботи.

На основі результатів обговорення присутні на засіданні вирішили запропонувати такий:

ВИСНОВОК

щодо дисертації Ювшина Вадима Васильовича на тему: «Забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування»

Обґрунтування вибору теми дослідження. Впровадження принципів правової держави, закріплених у Конституції України, є запорукою захисту прав і законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві. Кримінальне провадження має здійснюватися відповідно до норм національного законодавства та міжнародно-правових стандартів у сфері захисту прав людини. Неухильне дотримання цих норм є значущим у кримінальному процесі, де обмеження прав і свобод особи можливе лише у випадках, визначених законом. Тому важливо забезпечити захист усіх прав підозрюваного в кримінальному провадженні, адже він, як і будь-який інший учасник процесу користується процесуальними правами. Водночас права підозрюваного разом із задекларованим у законі забезпеченням мають бути чітко та негайно роз'яснені і реалізовані під час застосування кримінальних процесуальних правовідносин.

Проте на сьогодні не всі норми, які визначають загальні засади кримінального провадження, зокрема підозрюваного, є ефективними, що засвідчує актуальність окресленої проблеми. Європейський суд з прав людини неодноразово звертав на це увагу та виніс значну кількість рішень проти України з цього приводу, наголошуючи на важливості забезпечення прав підозрюваного в кримінальному процесі.

Згідно зі статистикою ЄСПЛ за 2022 рік, Суд ухвалив 144 рішення в справах проти України. У 141 з цих рішень було виявлено принаймні одне порушення статей Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. За 2023 рік – винесено 130 рішень, з яких у 123 Суд визнав щонайменше одне порушення статті Конвенції, у 2024 році – 158 рішень, у 153 – не менше одного порушення статті Конвенції. Найбільш поширеними проблемами, що призвели до порушення норм Конвенції, є: порушення ст. 3 Конвенції – заборона катування («Демидецький проти України», «Справа «Коваль проти України»»), порушення ст. 5 Конвенції – права на свободу і особисту недоторканість («Деркач проти України»), порушення ст. 6 Конвенції – право на справедливий суд («Вербова та інші проти України», «Клоков проти України»), порушення права на ефективний засіб правового захисту (ст. 13) тощо.

В умовах російсько-української війни діє особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного стану, зокрема збільшені процесуальні можливості сторони обвинувачення, запроваджено спрощений порядок досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень. Таким чином, виникає логічне питання щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування, що є додатковим свідченням актуальності в аспекті обраної тематики.

Теоретичним підґрунтям дисертації стали праці таких науковців: О. М. Бандурки, А. М. Бірюкової, Т. В. Варфоломеевої, Є. І. Виборнової, А. Ф. Волобуєва, Т. В. Волошанівської, О. В. Винокурова, І. В. Гловюк, Л. В. Головка, Ю. В. Горба, Ю. М. Грошевого, А. В. Дунаєвої, С. О. Заїки, Д. Ю. Кавуна, О. В. Капліної, А. А. Ковалю, О. І. Коровайка, О. П. Кучинської, Т. О. Лоскутова, М. А. Макарова, О. В. Маслюк, С. І. Мінченка, В. В. Назарова, В. Л. Ортинського, В. О. Попелюшко, Р. С. Сербина, Д. В. Сіміновича, О. С. Старенького, О. С. Тарасенка, В. М. Тertiшника, Л. Д. Удалової, О. Р. Хижної, В. В. Чернея, С. С. Чернявського, А. В. Шевчишена, С. В. Шевчука, О. Г. Шило, А. Ю. Шумилова, Б. І. Яворського та інших учених.

Теоретико-правові засади забезпечення прав особи на стадії досудового розслідування були предметом дослідження С. Є. Абламського, В. Г. Дрозд, Д. Г. Ілляшука, С. Г. Кримчука, А. С. Максименко, А. В. Мельниченка, О. І. Наливайко, А. В. Пономаренка, Т. Г. Фоміної, І. І. Цилюрик, О. О. Юхно та ін.

Окреслена проблематика в контексті забезпечення прав підозрюваного знайшла своє відображення в роботах таких науковців: О. М. Атаманова, А. А. Ахундової, М. І. Дерев'янко, А. А. Жук, В. В. Лаврова, Т. Ю. Марченко, Є. М. Пеліхос, О. В. Фараон, І. І. Холондовича та ін.

Однак у зазначених наукових працях учених в основному досліджено загальні питання забезпечення прав і свобод підозрюваного, тоді як для практичної діяльності необхідні рекомендації щодо внесення змін до кримінального процесуального законодавства з урахуванням прецедентної практики Європейського суду з прав людини та інших нормативно-правових актів стосовно забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертацію виконано відповідно до Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року (Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019), Національної стратегії у сфері прав людини (Указ Президента України від 24 березня 2021 року № 119/2021), Стратегії розвитку Національної академії правових наук України на 2021–2025 роки (постанова загальних зборів Національної академії правових наук від 26 березня 2021 року № 12–21), Стратегії комунікації з питань європейської інтеграції на період до 2026 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2022 року № 1155-р), Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (Указ Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023), Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейської конвенції з прав людини) (1950 р.) та Конвенцій ООН щодо попередження злочинів, кримінального правосуддя та верховенства права (2015 р., 2021 р.). Робота відповідає Тематиці наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020–2024 роки (наказ Міністерства внутрішніх справ України від 11 червня 2020 року № 454) та виконана відповідно до Основних напрямів наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2021–2024 роки (рішення Вченої ради НАВС від 21 грудня 2020 року, протокол № 23).

Тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 26 жовтня 2021 року (протокол № 20) і зареєстровано Координаційним бюро НАПрН України (№ 916, 2021 рік).

Мета і завдання дослідження. *Метою* дисертації є аналіз теоретичних, правових та практичних питань забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування, а також розроблення пропозицій з удосконалення кримінального процесуального законодавства та практики його застосування.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення таких *завдань*:

- встановити стан наукових досліджень проблем забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування;
- визначити права і свободи підозрюваного в контексті розвитку кримінального судочинства України;
- проаналізувати практику Європейського суду з прав людини щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування;
- визначити особливості кримінальної процесуальної діяльності слідчого щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного;
- розкрити зміст повноважень захисника щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного;
- схарактеризувати особливості нагляду прокурора у формі процесуального керівництва на досудовій стадії кримінального провадження щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного;
- з'ясувати межі дискреційних повноважень слідчого судді під час здійснення судового контролю щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного.

Об'єктом дослідження є права і свободи підозрюваного на стадії досудового розслідування та правовідносини, що виникають під час їх забезпечення.

Предмет дослідження – забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування.

Методи дослідження. *Методологічну основу дисертації становить сукупність загальнонаукових, спеціальних і міждисциплінарних методів, що дозволили комплексно та всебічно розкрити проблематику забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування. Загальнонаукові методи: аналіз і синтез використовувалися для вивчення наукових джерел, нормативно-правових актів та практики правозастосування (розділи 1–3). Аналогія допомогла в зіставленні схожих правових ситуацій і виявленні спільних рис для формулювання загальних підходів щодо забезпечення прав та свобод підозрюваного (розділи 1–3). Спеціальні методи: формально-юридичний метод застосовано для аналізу норм кримінального процесуального та інших галузей права, що регулюють досліджувану сферу (розділи 1–3). Порівняльно-правовий метод забезпечив можливість дослідження міжнародного досвіду та практики іноземних держав у сфері забезпечення прав і свобод підозрюваного (підрозділи 1.1, 1.3). Системно-структурний метод дозволив визначити місце забезпечення прав і свобод підозрюваного та взаємозв'язок його елементів (розділи 1–3). Метод правового моделювання використано для формування пропозицій щодо вдосконалення механізму забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування (підрозділи 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2). Міждисциплінарні методи: соціологічний метод (опитування слідчих, прокурорів, слідчих суддів, захисників) дозволив оцінити реальний стан забезпечення прав і свобод підозрюваного на практиці (підрозділи 2.1, 2.2, 3.1, 3.2). Статистичний метод забезпечив кореляцію результатів дослідження та судової практики, опрацювання емпіричних даних (підрозділи 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2). Таким чином, обрані методи забезпечили об'єктивність, наукову обґрунтованість і практичну цінність результатів дисертаційного дослідження.*

Емпіричну базу дисертації становлять рішення Конституційного Суду України, постанови й ухвали Верховного Суду, рішення Європейського суду з прав людини, ухвали та постанови національних судів, статистичні дані, опубліковані на сайті Офісу Генерального прокурора та судової влади, зведені дані анкетування 435 слідчих, оперативних працівників, прокурорів, слідчих суддів і захисників м. Києва, Вінницької, Київської, Кіровоградської та Миколаївської областей. Під час написання дисертації використано багаторічний практичний досвід роботи автора в слідчих підрозділах.

Наукова новизна отриманих результатів полягає як у власне постановці проблеми, так і в способі її розв'язання. За характером і змістом розглянутих питань дисертація є одним з перших у національній юридичній науці досліджень забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування, з огляду на сучасний стан законодавства та правоохоронної діяльності, міжнародні правові стандарти в галузі кримінального судочинства та практику Європейського суду з прав людини, у якій обґрунтовано висновки й пропозиції

концептуального напрямку, що дозволяють виконати низку завдань теоретичного та прикладного характеру, зокрема:

вперше:

– аргументовано, що повноваження слідчого щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування формують систему регульованих кримінальним процесуальним законодавством публічно-владних прав та обов'язків службових осіб органу Національної поліції, органу безпеки, органу Державного бюро розслідувань, органу Бюро економічної безпеки України, Головного підрозділу детективів, підрозділу детективів, відділу детективів, підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України, уповноважених здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень, спрямованих на всебічне, повне й неупереджене дослідження обставин кримінального провадження, виявлення як тих обставин, що викривають, так і тих, що виправдовують підозрюваного, а також обставин, які пом'якшують чи обтяжують його покарання, надання їм належної правової оцінки та забезпечення прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень;

– відповідно до ст. 42 КПК України, здійснено розподіл прав підозрюваного на три категорії прав: 1) права, спрямовані на виконання вимог підозрюваного; 2) права, що можуть бути реалізовані безпосередньо підозрюваним; 3) права, спрямовані на забезпечення процесуального положення підозрюваного в кримінальному провадженні.

– обґрунтовано, що нагляд прокурора у формі процесуального керівництва на досудовій стадії кримінального провадження щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного – це самостійний вид процесуальної діяльності прокурора, спрямований на виконання завдань кримінального провадження (ст. 2 КПК України) шляхом дотримання законів органом, який здійснює досудове розслідування та оперативно-розшукову діяльність, забезпечення своєчасного повідомлення про підозру, повідомлення про нову підозру або зміну раніше повідомленої підозри в порядку, передбаченому ст. 276–279 КПК України, погодження або відмову в погодженні клопотань слідчого, детектива до слідчого судді щодо проведення слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій, застосування заходів забезпечення кримінального провадження, погодження, внесення змін чи відмова в погодженні обвинувального акта, клопотань про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру, скасування незаконних чи необґрунтованих постанов слідчого, дізнавача, детектива, а також здійснення інших процесуальних дій, передбачених КПК України.

удосконалено:

– наукові положення про необхідність подання підозрюваним доказів під час досудового розслідування в тих випадках, коли ці докази можуть підтвердити наявність обставин, що виключають кримінальну протиправність дій або слугують підставою для закриття кримінального провадження;

– теоретичні погляди стосовно правомірної поведінки підозрюваного в процесі реалізації його права відмовитися давати показання або давати завідомо неправдиві показання (показання підозрюваного мають подвійну природу,

будучи, з одного боку, джерелом доказової інформації, а з іншого – засобом захисту його інтересів);

- наукові положення щодо тлумачення поняття «забезпечення прав і свобод підозрюваного», яке визначено як сукупність кримінальних процесуальних гарантій, які сторона обвинувачення, сторона захисту та слідчий суддя надають відповідно до чинного законодавства для реалізації підозрюваним своїх процесуальних прав і свобод на стадії досудового розслідування, унаслідок порушення яких настає юридична відповідальність;

- твердження стосовно того, що участь захисника сприяє забезпеченню балансу між обвинуваченням і захистом, допомагає уникнути можливих недоречностей та недостатнього розгляду фактів, а також забезпечує дотримання процесуальних прав і свобод підозрюваного;

- обґрунтування положення щодо доцільності виконання керівником відповідного органу прокуратури окремих повноважень слідчого судді стосовно вирішення питання про застосування таких заходів забезпечення кримінального провадження, як привід, тимчасовий доступ до речей і документів та арешт майна, в умовах правового режиму воєнного стану та у разі відсутньої об'єктивної можливості виконання слідчим суддею повноважень щодо прийняття рішення про застосування вказаних заходів забезпечення кримінального провадження;

- наукове бачення щодо доцільності відновлення практики прийняття рішення щодо обрання особистого зобов'язання та особистої поруки слідчими, а не слідчими суддями;

- наукові погляди стосовно застосування запобіжних заходів у вигляді тримання під вартою, домашнього арешту та застави виключно за ухвалою слідчого судді.

дістало подальший розвиток:

- наукове бачення перспектив законодавчого розширення прав підозрюваного щодо ініціювання укладання угоди про примирення між потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим, а також угоди між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості шляхом внесення змін і доповнень до ч. 3 ст. 42 КПК України;

- пропозиції щодо необхідності передбачити в процесуальному законі обов'язок прокурора передавати разом з клопотанням про звільнення від кримінальної відповідальності матеріали кримінального провадження, які підтверджують винуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення та можливість її звільнення від кримінальної відповідальності (з внесенням змін до ст. 287 КПК України);

- наукові погляди, згідно з якими окремим напрямом судового контролю щодо забезпечення прав і свобод підозрюваного під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження є контроль слідчого судді за перевіркою законності затримання уповноваженою службовою особою в умовах правового режиму воєнного стану.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані в дисертації висновки та пропозиції впроваджені та можуть бути використані в:

– *правозастосовній сфері органів досудового розслідування Національної поліції України* – під час проведення занять у системі службової підготовки, семінарів, нарад і підготовки листів-роз'яснень до органів досудового розслідування територіальних органів Національної поліції України (акт Головного слідчого управління Національної поліції України від 28 травня 2025 року № 78560-2025);

– *науково-дослідній роботі* – у межах проведення подальших наукових досліджень проблем забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування (акт Національної академії внутрішніх справ);

– *освітньому процесі* – під час викладання навчальних дисциплін, підготовки навчальних і методичних посібників, підручників, курсів лекцій з навчальних дисциплін «Кримінальний процес», «Актуальні проблеми застосування кримінального процесуального законодавства», «Досудове розслідування», «Докази та доказування у провадженнях про кримінальні правопорушення» (акт Національної академії внутрішніх справ).

Публікації. Основні положення і висновки дисертаційного дослідження відображено в десяти наукових публікаціях, серед яких чотири статті – у збірниках, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, шість тез – у збірниках матеріалів міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій, зокрема:

в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Ювшин В. В. Стан наукових досліджень проблем забезпечення прав, свобод і законних інтересів підозрюваного на стадії досудового розслідування. *Держава та регіони. Серія: Право*, 2023. № 4 (82). С. 436–442. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2023.4.69>.

2. Ювшин В. В. Засади забезпечення прав підозрюваного на стадії досудового розслідування: практика Європейського суду з прав людини. право і суспільство. *Актуальні проблеми юридичної науки*, 2023. №6. С. 630–638. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.6.94>.

3. Ювшин В. В. Повноваження слідчого щодо забезпечення прав, свобод і законних інтересів підозрюваного під час проведення деяких слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2024. № 7 (67). С. 262-269. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2024.7.40>.

4. Ювшин В. В. Затримання уповноваженою службовою особою в умовах воєнного стану: огляд судової практики. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 2. С. 621-625. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/150>.

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Ювшин В. В. Участь захисника у забезпеченні прав підозрюваного під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій. *Кримінальне судочинство: сучасний стан та перспективи розвитку* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.

(Київ, 2 трав. 2024 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. С. 320–324.

6. Ювшин В. В. Роль прокурора у забезпеченні прав підозрюваного під час укладання угоди в кримінальному провадженні. *Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі* : матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 5–6 груд. 2024 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. С. 174–179.

7. Ювшин В. В. Деякі аспекти реалізації права підозрюваного на захист. *Global trends in science and education : Proceedings of II International Scientific and Practical Conference (March 10-12, 2025)* SPC «Sci-conf.com.ua», Kyiv, Ukraine. 2025. pp. 827–831. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/03/GLOBAL-TRENDS-IN-SCIENCE-AND-EDUCATION-10-12.03.25.pdf>.

8. Ювшин В. В. Забезпечення права підозрюваного бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені КПК України, а також отримати їх роз'яснення. *Future of science: innovations and perspectives. Proceedings of the 5th International scientific and practical conference (24-26 March 2025)* SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2025. pp. 392–399. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/03/FUTURE-OF-SCIENCE-INNOVATIONS-AND-PERSPECTIVES-24-26.03.25.pdf>.

9. Ювшин В. В. Щодо реалізації права підозрюваного на захист у кримінальному провадженні. *Право. Комунікація. Суспільство* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (українською та іноземними мовами) / за заг. ред. канд. психол. наук, доц. Л. І. Кузьо. Львів: ЛьвДУВС, 04 квітня 2025 р. С. 536–538.

10. Ювшин В. В. Особливості вручення процесуальних документів підозрюваному при здійсненні спеціального досудового розслідування (in absentia). *Global trends in science and education : The 3rd International scientific and practical conference (April 7-9, 2025)* SPC «Sci-conf.com.ua», Kyiv, Ukraine. 2025. pp. 941–947. <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/04/GLOBAL-TRENDS-IN-SCIENCE-AND-EDUCATION-7-9.04.25.pdf>.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана з правильним вживанням юридичної та спеціальної термінології. Стиль викладення в дисертації матеріалів досліджень, наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечують легкість і доступність їх сприйняття.

У результаті попередньої експертизи дисертації Ювшина Вадима Васильовича і повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Ювшина Вадима Васильовича на тему: «Забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування».

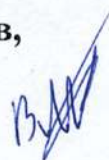
2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація

Ювшина В.В. відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами й доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями від 31 травня 2019 року № 759) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Рекомендувати дисертацію Ювшина Вадима Васильовича на тему: «Забезпечення прав і свобод підозрюваного на стадії досудового розслідування» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 24, проти – немає, таких, що утримались – немає.

Головуючий –
завідувач науково-дослідної лабораторії
з проблем протидії злочинності
ННПД Національної академії внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України

Андрій ВОЗНЮК